

8. Маринчук В.В. Мотивація студентів педагогічних спеціальностей до занять фізичними вправами в природному середовищі / В. В. Маринчук // Науковий часопис. Нац. пед. Університету ім. М.П. Драгоманова. – К. : НПУ Драгоманова, 2014. – 152–155.
9. Матвеев Л.П. Теория и методика физической культуры. – М. : "ФиС", 1991. – 543 с.
10. Nachinskaya SV Sport metrology : Proc . benefits for students. Executive . Proc. institutions / SV Nachinskaya . - Moscow: Publishing Center "Academy" , 2005. - 240 p.
11. Prezlyata G. Formuvannya healthy way Zhittya zasobami fizichnogo vihovannya: prog. that method. rivers. / G. Prezlyata // Skylines. - 1999. - № 1. - S. 121 - 130.
12. Lalonde M. Nouvelle Perspective de la Santa des Canadiens / M. Lalonde. – Ottawa: Ministry of Health and Welfare, 1974.

Медведева І.М.
НПУ імені М.П. Драгоманова

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІГУРНОГО КАТАННЯ НА КОВЗАНАХ У СВІТІ

У статті визначено фактори, що полягають в основі розвитку видів спорту зі складно координаційною структурою рухів, а також провідні елементи та їх зміст, які обумовлені специфікою спортивних дисциплін. Розкрито питання щодо тенденцій розвитку олімпійського виду спорту – фігурного катання на ковзанах.

Ключові слова: фактори, тенденції, елементи, суддівство, складність рухів.

Медведева И.М. Тенденции развития фигурного катания на коньках в мире. В статье определены факторы, лежащие в основе развития видов спорта со сложно координационной структурой движений, а также ведущие элементы и их содержание, которые обусловлены спецификой спортивных дисциплин. Раскрыты вопросы, касающиеся развития олимпийского вида спорта – фигурного катания на коньках.

Ключевые слова: факторы, тенденции, элементы, судейство, сложность движений.

Medvedeva I.M. Trends of figure skating development in the world. The article outlines factors that are a baseline of development of kinds of sports with complex – coordination structure movements and leading elements and their content that are due to specific sports disciplines. Questions on development of Olympic kind of sport - figure skating are discussed. Methodology of competitive system activity in figure skating on ice was developed with the account of features and tendencies in sports event development. The structure of competitive activity in high-performance figure skaters is determined, model characteristics of competitive activity in qualified figure skaters are manifested and their buildup regularities are validated.

Key words: factors, trends, elements, judging, complexity of movements, development.

Постановка проблеми. У теперішній час у видах спорту зі складнокоординаційною структурою рухів відзначається неухильний ріст складності вправ, процес удосконалення змагальних композицій і виконавської майстерності.

Підвищення вимог до виконавської майстерності змусило багатьох фахівців звернути особливу увагу на якісну базову й спеціалізовану підготовку спортсменів у видах спорту зі складнокоординаційною структурою рухів та в їх дисциплінах. Мета підготовки складається в технічно досконалості оволодінні різними елементами, зв'язками й комбінаціями.

Аналіз досліджень та публікацій. Види спорту зі складнокоординаційною структурою рухів розвиваються відповідно до тенденцій і законів спорту вищих досягнень, але мають свої специфічні особливості [7,8]. Порівняльний аналіз тенденцій їхнього розвитку дозволяє в якості системоутворюючих частин виділити наступні:

- підвищення мотивації й престижності вищих спортивних досягнень;
- ріст спортивно-технічних результатів;
- загострення конкуренції за вищі спортивні результати.

Одним з першорядних завдань у видах спорту зі складнокоординаційною структурою рухів є визначення факторів, що спричиняють розвиток не тільки видів спорту даної групи, але й їхніх дисциплін. На думку фахівців [2,7,8] до основних таких факторів відносяться наступні:

- соціальна потреба в розвитку даних видів спорту;
- організація спортивної підготовки;
- матеріально-технічні основи тренувальної й змагальної діяльності;
- теоретичні й методичні основи видів спорту;
- заохочення результатів організаційних і матеріально-технічних основ спортивного тренування.

Різноманіття досліджень, проведених у різних складнокоординаційних видах спорту, присвячено наступним питанням: розробці загальної концепції багаторічної підготовки спортсменів, модельних характеристик виду спорту, питань керування [4], вивченню біомеханічних основ техніки вправ, розробці дидактичних положень, що всебічно відбивають найбільш значимі для практики спорту закономірності при навчанні складним руховим діям [3,4], методиці навчання вправам [4,5], теорії й методиці відбору й прогнозування [5], вихованню фізичних якостей [2]. Найбільш розробленими й обґрунтованими з погляду біомеханіки й педагогіки є техніка різних вправ [5], теоретичні основи тренування [8], методика навчання різноманітним руховим діям [4]. У зв'язку із цим, з огляду на накопичений досвід фахівців і сучасні вимоги міжнародних федерацій, фактор науково-методичного процесу підготовки спортсменів у видах

спорту зі складнокоординаційною структурою рухів проявляється в тенденції подальшого розвитку спортивно-технічної майстерності, ускладнення програм змагань, інтенсифікації тренувальної роботи. У змісті вправ переважають елементи динамічного характеру, уніфікуються методи навчання складним елементам і з'єднанням [16, 37, 86].

У видах спорту зі складнокоординаційною структурою рухів зростання труднощі вправ і зниження середнього віку досягнення високих спортивних результатів відбувалися одночасно й визначили шлях їхнього розвитку в теперішній період часу.

У майбутньому складність змагальної програм буде зростати. Це обумовлено рядом причин: необхідністю росту конкуренції в рамках правил змагань, що заохочують більше складні й оригінальні композиції, інтенсифікацією підготовки в сполученні з новими відкриттями в методиці навчання, невичерпними можливостями в пошуку нових елементів, технічних прийомів виконання вправ, удосконаленням правил змагань.

Специфіка кожного виду спорту визначає провідні елементи, ланки, що обумовлюють результативність змагальної діяльності. У видах спорту зі складнокоординаційною структурою рухів провідні елементи визначаються специфікою конкретних дисциплін і містять у собі: кількість елементів вищої складності, кількість надскладних елементів, змагальні композиції, що виконують під певний музичний супровід, коефіцієнт труднощів елементів, артистичність й ін. Правила змагань у даних видах спорту щорічно переглядаються, вносяться зміни й доповнення до виконання змагальних програм. Це стосується не тільки їхнього змісту, музикального супроводу, але й критеріїв їхньої оцінки [1].

Зимові XXII Олімпійські ігри у Сочі завершили ще один період чотирьохрічної системи підготовки спортсменів в олімпійському спорті. І тому ці змагання слід розглядати і як підсумок тренувальної та змагальної діяльності спортсменів високої кваліфікації відбитий у певних спортивних результатах та як відправну позицію, що обумовлює новий виток у розвитку зимових видів спорту, зокрема у фігурному катанні на ковзанах. Олімпійські ігри дозволили не тільки проаналізувати підготовку та результати виступів фігуристів, але й визначити перспективи та тенденції розвитку виду спорту.

До найбільш актуальних питань, що обговорюються фахівцями цього виду спорту, відносяться: програма змагань в одиночному та парному катанні, удосконалення загальних і технічних правил, система суддівства.

Після Олімпійських ігор у Ванкувері – 2010 була переглянута система оцінки складних стрибкових елементів. Чемпіоном в чоловічому одиночному катанні на **зимових** Олімпійських іграх у Ванкувері став американець Єван Лайсачек, який відмовився від виконання у довільній програмі стрибків у чотири оберти, що вважаються критерієм майстерності фігуристів високого класу. Лайсачек став уособленням цілої тенденції, яка охопила чоловіче одиночне катання після попередніх Олімпійських ігор у Турині. Це було пов'язано з тим, що виконання складних багато обертових стрибків не оцінювалось достатньо великою кількістю балів. Тому, фігуристи не вважали за необхідне йти на ризик виконуючи їх. Після Ванкувера стрибки у чотири оберти стали оцінюватись більш дорожче, що призвело до росту їх популярності. Після зимових Олімпійських ігор у Ванкувері відбулись зміни практично у всіх дисциплінах фігурного катання на ковзанах. Це стосується, по-перш: кількості виконання елементів у короткій програмі одиночного та парного катання, замість 8 елементів фігуристи стали виконувати 7. Так, у чоловіків у короткій програмі була знята одна доріжка кроків, у жінок – послідовність спіралі, у парному катанні – одне обертання. Найбільш серйозних змін зазнали спортивні танці на льоду. Замість трьох танців (обов'язкового, оригінального та довільного) танцювальні дуети стали виконувати два танці - короткий та довільний. Тепер, короткий танець представляє собою своєрідне сполучення обов'язков'го та оригінального танців. До його складу входять дві обов'язкові серії приписаних елементів. Тема і ритм музичного супроводу визначається на сезон Міжнародною Спілкою Ковзанярів (Технічним комітетом зі спортивних танців на льоду), а тривалість цього танцю наблизилась до вимог в інших дисциплінах фігурного катання й становить 2 хв.50 с. Довільний танець не зазнав значних змін. У програмі Ігор у Сочі дебютували командні змагання з фігурного катання на ковзанах, в яких приймали участь по одному представнику від країни у змаганнях чоловіків, жінок, спортивних пар та спортивних танцях на льоду. Представники одиночного та парного катання виконували коротку та довільну програми, після чого 5 найкращих країн продовжували змагання у довільній програмі. Після короткої програми командам було дозволено проводити певну кількість замінів. В індивідуальних видах програми змагань з фігурного катання на ковзанах кожну країну можуть представляти не більш 3 учасників. Кількість олімпійських квот для кожної країни визначалась по результатам попереднього чемпіонату світу (чемпіонат світу 2013 року проводився в Канаді), а також на турнірах, які мали статус кваліфікаційних олімпійських змагань. Для того, щоб країну могли представляти 3 спортсмена, сума місць, яку займають два найкращі фігуристи, її представники (одиночники, спортивні пари, танцювальні дуети) повинна бути не більш 13. У випадку, якщо країна мала одного фігуриста, він повинен потрапити до найкращих 2 чи до 10 – топ, щоб отримати 2 путівки до участі в Олімпійських іграх. Десять країн для участі у командних змаганнях визначаються по рейтингу МСК. Крім того, всі одиночники, спортивні пари та танцювальні дуети для старту на Олімпійських іграх повинні мати технічний мінімум – установлена МСК кількість балів, яку фігурист повинен набрати за техніку короткої та довільної програм на одному з міжнародних змагань. До участі у командних змаганнях допускаються тільки фігуристи кваліфіковані на Олімпійські ігри в особистих змаганнях. Крім того, у випадку форс-мажорних обставин країна може виставити в особистому турнірі запасного фігуриста, пару чи танцювальний дует. На 55 Конгресі МСК, що відбувся у Дубліні (Шотландія) у червні 2014 року в результаті проведених попередніх обговорень були прийняті загальні, спеціальні та технічні правила в одиночному, парному катанні та спортивних танцях на льоду [6]. До загальних правил відносяться зміни, які стосуються вікових границь допуску до участі фігуристів у дорослих (сеньорських) МСК чемпіонатах з фігурного катання на ковзанах, включно Олімпійські ігри. Допуск фігуристів в даних змаганнях дозволяється з 15 років (що народились до 1 липня).

На міжнародних юніорських змаганнях та МСК чемпіонатах для юніорів дозволено допуск фігуристів з 13 років. Для фігуристок та фігуристів, які приймають участь в одиночному катанні вік обмежується 19 роками, для спортивних пар

та танцювальних дуетів це обмеження складає відповідно 19 років у жінок та 21 рік у чоловіків.

До спеціальних правил відноситься наступне:

- чітке визначення часу (30 с) між запрошенням фігуристів на старт і безпосереднім початком прокату їх програми;
 - кількість судів, що приймає участь у суддівстві міжнародних змагань становить від 5 до 9 осіб;
- Крім того, були запропоновано наступні уточнення до технічних правил. Вони стосуються:
- визначення тривалості довільної програми. Для дорослих (сеньори), чоловіки – 4,5 хв.; жінки – 4 хв.; спортивні пари – 4,5 хв. Юніори: чоловіки – 4 хв.; жінки – 3,5 хв., спортивні пари – 4 хв.;
 - про дозволу кількість у довільній програмі стрибків у 2 оберти (не більш 2 разів, включно соло стрибки та комбінації);
 - про дозволу кількість у довільній програмі стрибків у 3 та 4 оберти (двічі, при чому один з разів виконувати у комбінації чи послідовності стрибків);
 - визначення хореографічної послідовності, яка включає виконання фігуристом різноманітних рухів: кроків, поворотів (тройки, арабески, спіралі, будь-які стрибки, не більш., чим у 2 оберти, обертання). Рисунок не має обмежень, але послідовність повинна зберігатися. Спіраль не повинна бути останнім елементом програми і виконується за правилами до чи після дорожки кроків.
 - на спортивний сезон 2015 -2016 роки, у короткій програмі парного катання, для юніорів дозволено виконувати підкрут у 2 чи 3 оберти.

ВИСНОВКИ

Вищенаведені факти свідчать, що в основі зростання досягнень у фігурному катанні на ковзанах лежить практична реалізація комплексних знань з урахуванням особливостей і тенденцій розвитку виду спорту, які забезпечують цілісний підхід на наступне чотирьохріччя і дозволять визначити спортивну підготовку фігуристів високої кваліфікації як багатофакторний процес, котрий постійно удосконалюється.

ЛІТЕРАТУРА

1. 1.Аверкович Э.П., Попов Ю.А., Резников Ю.А., Сулаков Б.А. Объективизация судейства в гимнастике как проблема спортивной метрологии/ Э.П. Аверкович, Ю.А. Попов, Ю. А. Резников, Б.А. Сулаков. // Теория и практика физической культуры.— М., 1979.— № 7.— С. 47—49.
2. Аркаев Л.Я., Сучилин Н.Г. Методологические основы современной системы подготовки гимнастов высшего класса./ Л.Я. Аркаев, Н.Г. Сучилин // Теория и практика физической культуры, 1997.— № 11.— С.17—25.
3. 3.Боген М.М. Обучение двигательным действиям./М.М. Боген.— М.: Физкультура и спорт, 1985.— 192 с. — (Библиотека Российской Государственной академии физической культуры).
4. Гавердовский Ю.К. Сложные гимнастические упражнения и обучение им: автореф. дис. на соискание учен. степени доктора пед. наук: спец. 13.00.04 «Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки»/Ю.К. Гавердовский.— М., 1986.— 33 с.
5. Гимнастика и методика преподавания / Под ред. Смолевского В.Н., Белова Е.С., Бирючкова Б.И.— М.: Физкультура и спорт, 1987.— 335 с. — (Библиотека Российской Государственной академии физической культуры).
6. Коммюнике МСК - № 1857, 1885, 1861, 1884.
7. Медведева И.М.Теоретико-методичні засади підготовки фахівців з складнокоординаційних видів спорту: монографія / Ірина Михайлівна Медведева-К.: Вид.-во НПУ імені М.П.Драгоманова,2008.-379 с.
8. Смолевский В.М. Подготовка гимнастов высокой квалификации как многолетний управленческий процесс./В.М.Смолевский// Теория и практика физ. культуры.— 1978.— №5.

УДК 378.091.33-051:796(73)

Мединський С.В.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

СПЕЦИФІКА ФОРМ І МЕТОДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ У СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

У статті розглянуто форми і методи, що найбільш широко використовуються у Сполучених Штатах Америки при підготовці бакалаврів галузі фізичного виховання і спорту. Охарактеризовано семінари першого року навчання, семінари старших курсів навчання, стажування та інші форми практичного навчання студентів.

Ключові слова: бакалавр, фізичне виховання, спорт, форми, семінар, практика, стажування, США.

С.В. Мединський. Специфика форм и методов профессиональной подготовки специалистов физического воспитания и спорта в Соединённых Штатах Америки. В статье рассмотрены формы и методы, наиболее широко используемых в Соединённых Штатах Америки при подготовке бакалавров сферы физического воспитания и спорта. Охарактеризованы семинары первого года обучения, семинары старших курсов обучения, стажировки и другие формы практического обучения студентов.

Ключевые слова: бакалавр, физическое воспитание, спорт, семинар, практика, стажировка, США.

Medynskyi S.V. Features of forms and methods study bachelors' in the field of physical education and sport in the United States of America. The article reviews a number of forms and methods of professional study bachelors of